

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МУЗИЧНО-ПРОСВІТНИЦЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ

Спеціальність	025 Музичне мистецтво	
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Ступінь вищої освіти	Магістр	
Освітньо-наукова програма	Музичне мистецтво	
Курс	2	
Семестр	4	
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)	120 годин / 4 кредити ЄКТС	
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	Вибіркова	
Мова викладання	Українська	
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Борисенко Марія Юріївна
	Науковий ступінь, вчене/ почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/theory-of-music/Borysenko_2024.pdf dbor@ukr.net , mariya.borysenko@num.kh.ua
Анотація	«Музично-просвітницька майстерність», що є вибірковою дисципліною, презентує одну із найактуальніших сфер діяльності сучасного музиканта – презентацію своєї професії, досягнень музичного мистецтва минулого та сучасності широкій аудиторії споживачів засобами музичної просвіти, лекторської практики, музичної критики та журналістики, модерації публічних мистецьких заходів / проєктів, складання та публікації їхньої друкарської та / або електронної промо продукції – анонсів, афіш, інформаційних листів, положень, програм, буклетів, анотацій, популяризації та модерації просвітницької інформації про музичну творчість і мистецтво на сторінках тематичних сайтів, форумів, соціальних мереж із проєкцією на сучасні академічні та перформативні формати культури з урахуванням українського та світового досвіду.	
Мета дисципліни	Опанування здобувачами теоретичною базою та практичними навичками публічної музично-просвітницької діяльності у різних її сучасних напрямках, жанрах і формах:	
По закінченні вивчення вибіркової дисципліни	знати: <ul style="list-style-type: none">• національні особливості історичного формування та	

<p>здобувач буде</p>	<p>подальшого розвитку мистецької/музичної просвіти в Україні XV–XXI століть;</p> <ul style="list-style-type: none"> • специфіку, критерії, актуальні напрями та жанри музично-просвітницької діяльності в проєкції на її сучасні академічні та перформативні формати з урахуванням українського та світового досвіду; • етику, естетику, комунікацію лекторської діяльності, методи зацікавлення аудиторії, сценічну поведінку, принципи мистецтва красномовства та ораторської майстерності; • імена та внесок у світову культуру видатних українських діячів музичної просвіти минулого та сучасності; • базові принципи опрацювання інформації, форми, мовні стилі та засоби викладу музично-просвітницьких текстів; • етичні кодекси інформаційної сфери; • поширені «подієві» інформаційні, аналітичні та художньо-публіцистичні жанри у сфері музичної критики та журналістики – новина, хроніка, замітка, рецензія, репортаж тощо; <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пропонувати актуальні теми сучасного «лекторію», формувати глосарій, визначати фокусні фрази, ключові слова, що мають стати опорними для створення текстів публічних виступів; • організовувати та проводити різноманітні музично-просвітницькі заходи/проєкти: офлайн/онлайн/змішаної форм; • репрезентувати за вибором власні музично-просвітницькі проєкти – публічні виступи і їхні текстові сценарії різного типу – промову, повідомлення, запрошення, вступне/вітальне слово, слово ведучого заходу, лекцію, концерт-лекцію, концерт-зустріч, творчу майстерню тощо; • створювати, аналізувати, редагувати тексти музично-просвітницької тематики, інформаційну промо продукцію мистецьких заходів – анонс-повідомлення, анонс-запрошення, анонс-вітання, афішу, інформаційний лист, положення, програму, буклет; складати анотацію книжкового/нотного видання, радіо-, телевізійних передач, науково-популярних, документальних, художніх фільмів мистецької просвітницького змісту; • складати інші інформаційні тексти із використанням арт-маркетингу, імідж-технологій: профорієнтаційного повідомлення, офіційного вітання (адрес), звернення, Автобіографії, Профілю, Характеристики, подання тощо; • володіти різними мовними стилями та засобами викладу музично-просвітницьких текстів, демонструючи логіку мислення та аргументації; • створювати/модерувати інформаційні ресурси музично-просвітницького змісту на веб-серверах сайтів, сторінок форумів, соцмереж; • володіти алгоритмами пошуку/опрацювання інформаційних джерел різних типів, критеріями оцінки та відбору якісних інформаційних даних під час створення музично-просвітницького продукту; • складати популярні біографії музикантів – композиторів, виконавців, науковців, • зацікавити аудиторію-адресат змістом, процесом і подієвим результатом музично-просвітницького продукту.
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p><i>Тема 1.</i> Етапи історичного формування та розвитку мистецької/музичної просвіти в Україні як дзеркало духовного культурного життя суспільства.</p> <p><i>Тема 2.</i> Видатні українські митці-просвітники: постаті,</p>

	<p>світоглядні орієнтири, спадщина, внесок.</p> <p><i>Тема 3.</i> Музичне просвітництво в сучасних умовах перформативної культури: специфіка, критерії, актуальні напрями, формати. Український та світовий досвід.</p> <p><i>Тема 4.</i> Робота з інформацією у сфері музичної просвіти: джерела, типи, критерії, етичні кодекси.</p> <p><i>Тема 5.</i> Траєкторії взаємодії сучасної інформаційно-просвітницької діяльності у сфері музичної критики та журналістики: функції, жанри, мовні стилі та засоби подання інформації.</p> <p><i>Тема 6.</i> Модерація публічної діяльності музично-просвітницького спрямування: жанри, форми, промо продукція.</p> <p><i>Тема 7.</i> Лекторська діяльність. Етика, естетика, комунікація. «Слово про музику»: формати та види. Музика на перехресті з іншими видами мистецтва та науки:</p> <p><i>Тема 8.</i> Модерація публічної інформації – веб-серверів сайтів, сторінок форумів, соціальних мереж. Етика віртуальної комунікації.</p>
Види занять	Практичні, самостійна робота
Методи навчання	<p>Словесний метод (інтерактивна дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (заняття у формі творчих практикумів); наочний метод (метод ілюстрацій, презентацій); робота з навчальною літературою, книжковими/нотними виданнями, відео-матеріалами музично-просвітницького змісту (конспектування, тезування, анотування, рецензування, редагування); метод моделювання (складання інформаційних промо повідомлень); відео-метод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); самостійна робота (розв'язання завдань); індивідуальна науково-дослідна, інформаційно-пошукова робота здобувачів вищої освіти тощо.</p>
Форми та методи оцінювання	<p>Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль (max 60 балів): усне опитування, письмові роботи, робота на практичному занятті, написання контрольної роботи.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль (max 40 балів): диференційований залік – 4 семестр.</p> <p>Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів.</p> <p>Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p>
Особливості та політики дисципліни	<p>Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як: <i>Moodle</i>, листування через <i>e-mail</i>, у чаті групи з дисципліни, посилання на <i>google-диск</i> тощо). На першому занятті з дисципліни викладач доєднує здобувачів до груп, здійснює обмін <i>e-mail</i>, надає електронні посилання на необхідні навчальні матеріали, <i>google-диск</i> тощо.</p> <p>Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом.</p>

	<p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності (списування (в т.ч. і з використанням гаджетів) під час поточного та підсумкового контролю заборонено).</p> <p>В університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p>Барвінський, Василь. (2008). <i>Статті. Листи Спогади</i>. Посвіт.</p> <p>Боднар, Б. (2015). Микола Колесса: «Я обіцяв віддати музиці все». <i>Музика</i>. https://mus.art.co.ua/mykola-kolessa-ya-obitsyav-viddaty-muzytsi-vse/</p> <p>Борисенко, М. (2015). Художник та його час: Нінель Лібероль – музикознавець і письменниця-мемуарист. <i>Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти</i>, 43, 34–57.</p> <p>Витвицький, Василь. (2003). <i>Музикознавчі праці</i>. Публіцистика. ЛНМА ім. М. В. Лисенка, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України.</p> <p>Горський, В. (2002). Просвітництво в Україні. У В. І. Шинкарук (Ред.), <i>Філософський енциклопедичний словник</i> (с.529). Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України.</p> <p>Грабовський, В. С. (2023). Яків Сорокер та українська музична культура. У В. С. Грабовський, <i>Музика і націоналізм. Паралелі та перехрестя</i> (с. 243–249). Посвіт.</p> <p>Кононова, О.В. (2017). Ілля Ілліч Слатін як музичний просвітител. У Русакова Л. В. (Ред.), <i>Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського. 1917–2017. До 100-річчя від дня заснування</i> (с. 46–53). «Водний спектр ДЖі-Ем-Пі».</p> <p>Линник, М. С. (2016). Стиль Р. Геніки-музичного критика. <i>Культура України. Сер. Мистецтвознавство</i>, 54, 66–75.</p> <p>Попович, М. (2018). <i>Філософія свободи</i>. Фоліо.</p> <p>Карповець, М. В. (2018). Перформативна теорія культури: повернення до суб'єкта. <i>Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв</i>, 4, 138–145.</p> <p>Auslander P. (1997). <i>From Acting to Performance</i>. New York: Routledge.</p> <p>Kos, A. (2016). Інтерв'ю з Кос-Анатольським. https://soundcloud.com/adrian-kos/hn00iicufomw</p> <p>Schechner R. (1985). <i>Between Theatre and Anthropology</i>. Philadelphia: Pennsylvania University Press.</p>

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Музично-просвітницька майстерність», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського 26 серпня 2026 року, протокол № 1.